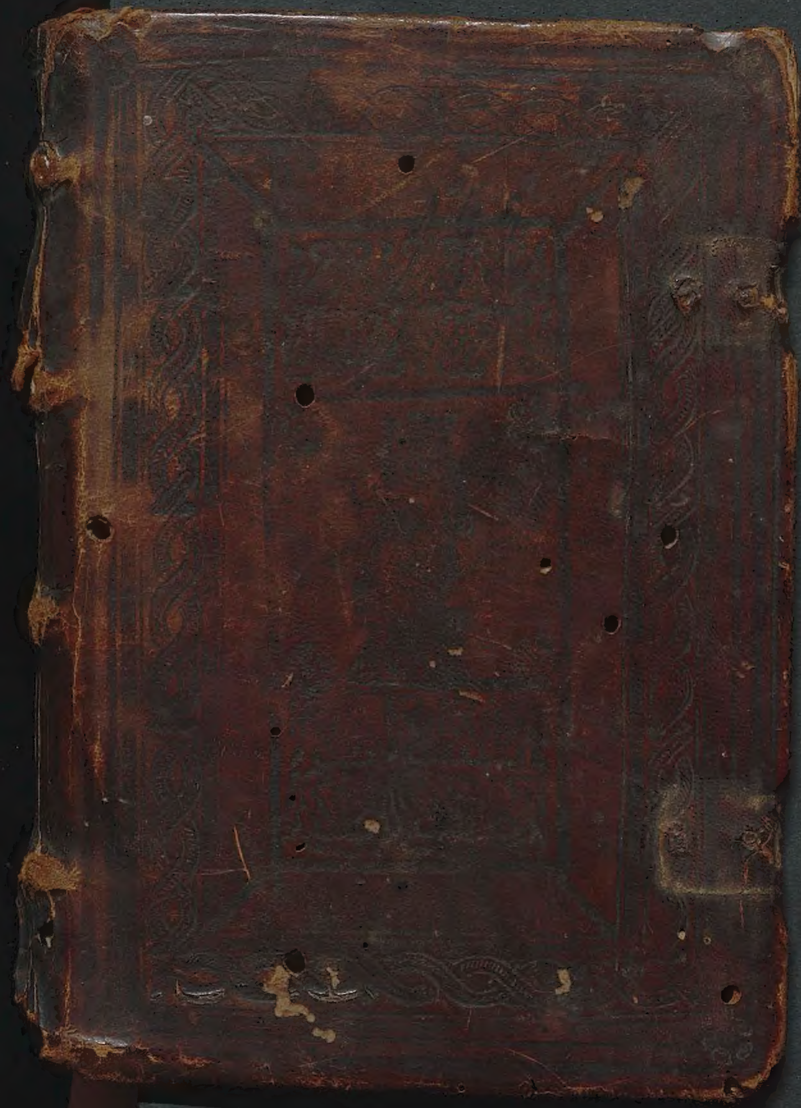

H[illegible]

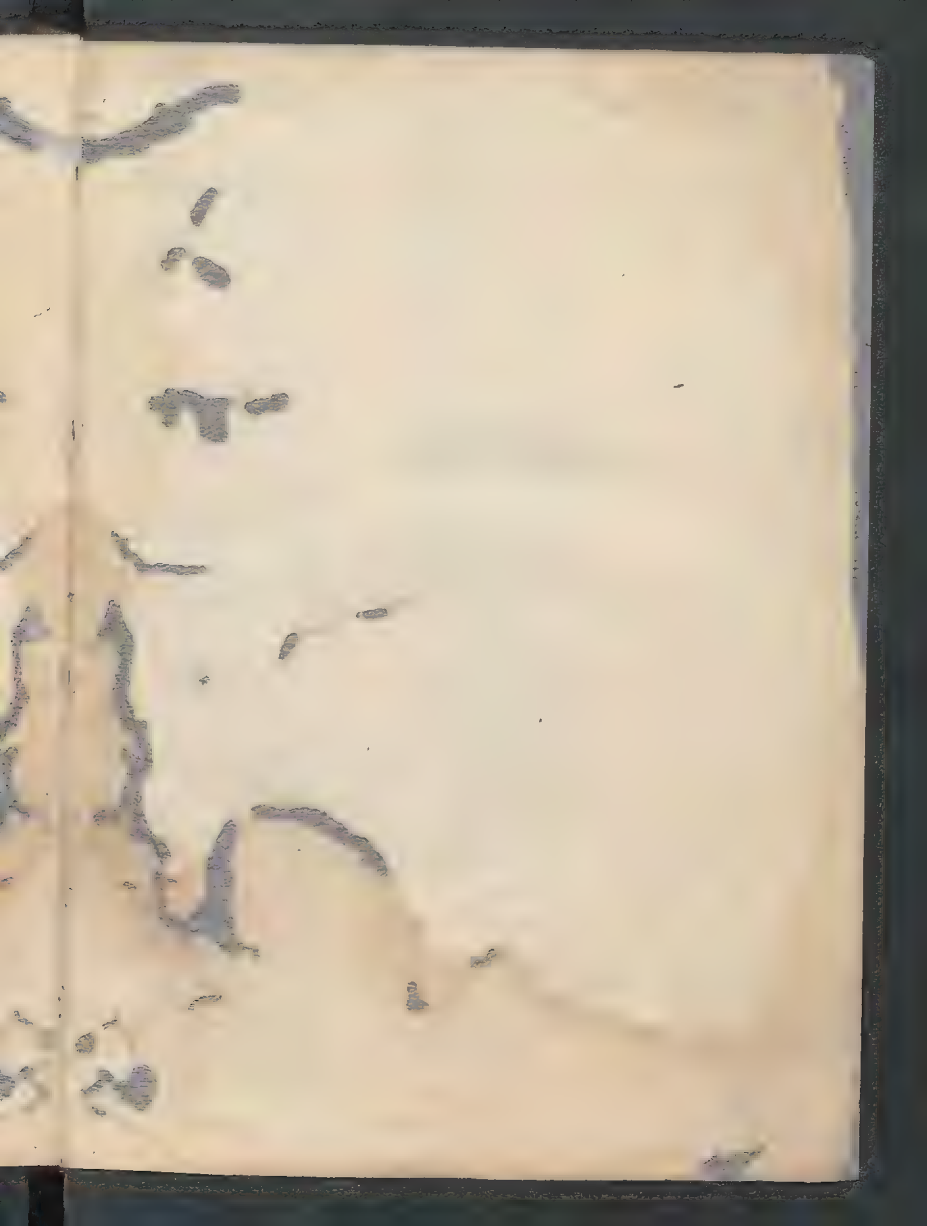
[illegible] [illegible] mortis [illegible] [illegible]

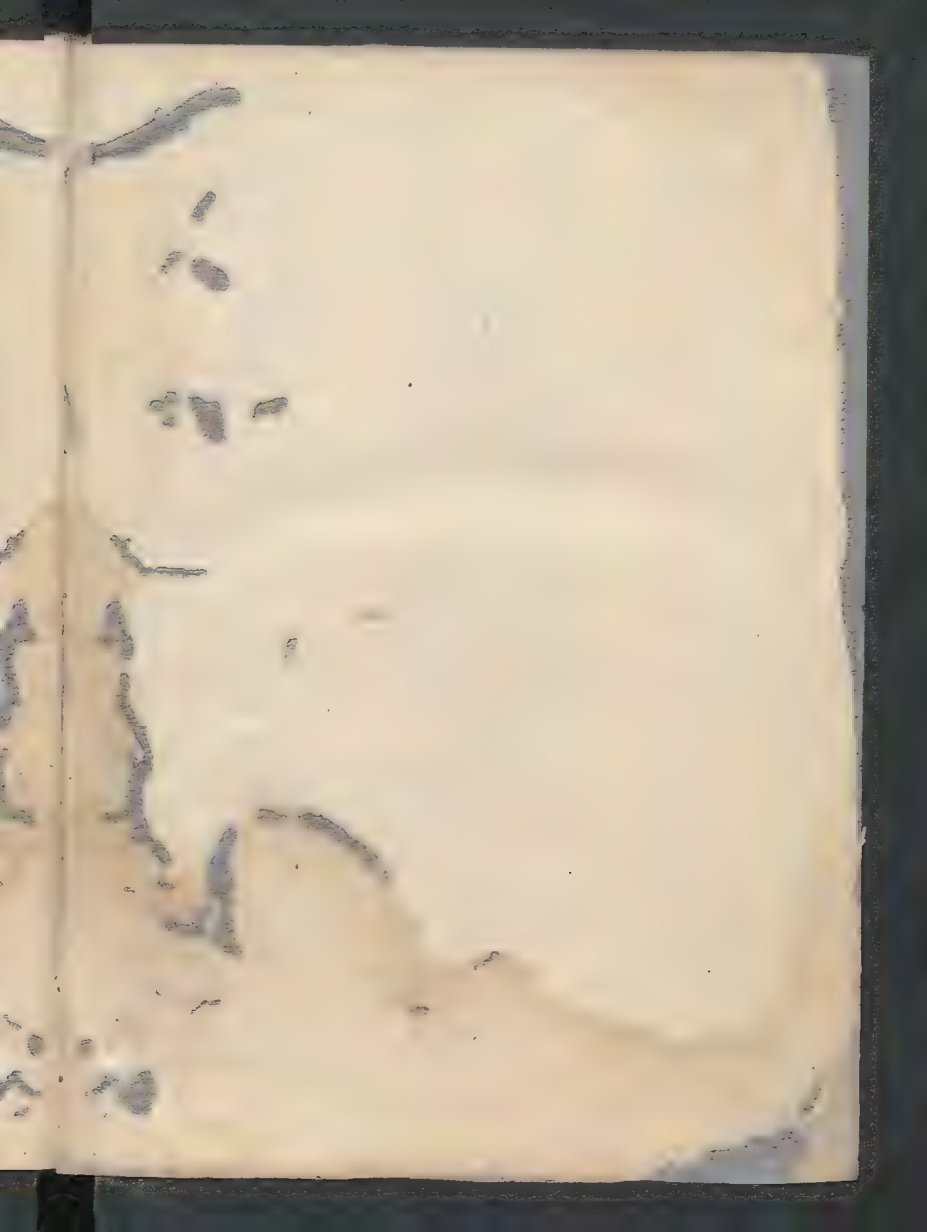
Memor esto mortis dū sis in corpore fortis
Mors stat ante fores, elige tibi corrige mores

Latro in cruce dat9 ē ne d̄ ne desperem9
Unus dat9 ē ut n̄ō psumamus

Cura Paſtoralis pro ordinandoꝝ tenta-
mine Collecta.

cer
pin
non
nuf
dic
mit
ber
qu
cal
del
ad
da
nu
ꝙ
pin
au
mo
lep
fa
ple
do
tio

Vra est onorosa atq3 solicita custodia animarū alicui cōmissa. Ut animas hominum custodiāt ne pereāt: sed potius vt saluent. Sacerdotes igit debent scire ea que officium eoꝝ maxime curatoꝝ iuxta quattuor ethimologias huius nominis (vt habet Joannes Damascenus) cōcernunt. ¶ Uno modo. Sacerdos dicit quasi sacra dicēs: ideo dicunt ethimologice sacerdotes: quasi missaꝝ celebratores. Quare tantū de scientia habere debent: ꝙ scient recte ⁊ distincte legere: et ea que in misse officio continent: ad minus grāmatice intelligere: cōgrue pnunciare: accentuare: ⁊ debite pnūciare. ¶ Alio modo sunt sacramētorum administratores. Jdeo sacerdos dicit quasi sacra dans. Quare tm̄ de sciētia habere debēt: ꝙ sciant numerū sacramētoꝝ ⁊ q̄ sit debita forma materiaq3 cuiuslibet sacramēti: ⁊ modū ministrādi: ea maxime q̄ ad eos spectāt. ¶ Tertio dicunt cōfessionū auditores. Jdeo sacerdos dicit quasi sacer dux hoc modo: opus est eos scire discernere inter leprā ⁊ nō leprā, id est, inter peccatū ⁊ nō peccatū: ⁊ imponere satisfactiōes salutares. ¶ Quarto sacerdotes sūt plebis doctores. Jdeo dicit sacerdos quasi sacra docēs: hoc modo opus est eos scire ad minus in articulis fidei: ⁊ alijs preceptis dei informare.

¶ Item Sacramentū sm Joannē Scotū doctorem subtilem dist.iiij.q.v.quarti sententiarū. Est signum sensibile & diuina institutiōe significās affectum gratuitū ad salutē hominū viatoꝝ ordinatū. Sed sm Augustinū.x. de ciuitate dei. Est sacre rei signū. Sed sm Magistrū.iiij.sententiarū.di.j. Sacramentū est: inuisibilis gratie: visibilis forma: vt in baptismo ablutio peccatoꝝ: est inuisibilis gratia: & aqua naturalis eiusdem: est visibilis forma.

Septem sunt sacramenta: scilicet
- Baptismus.
- Confirmatio.
- Sacer ordo.
- Eucharistia.
- Penitentia.
- Matrimonium.
- Extrema vnctio.

Quoꝝ duo sunt voluntaria: scꝫ. Matrimoniū & sacer ordo: quia nemo coartādus est ad sumendū ea. Sed alia quinqꝫ sunt necessaria.s. Baptismus: Cōfirmatio: Eucharistia: Penitentia: & Extrema vnctio. q̄a sunt in p̄cepto: & quilibet tenet̄ ea suscipere p loco & tpe. ¶ Tria sunt sacramēta irreiterabilia. s. Baptismus: Cōfirmatio: & Sacer ordo. Quia in eis imprimunt̄ characteres īdelibiles ipsi anime in collatiōe eoꝝ. Unde reiterās ea sm canones: est a susceptiōe sacroꝝ ordinū impediēdus: & sm leges decollādus. ¶ Reiterabilia sacramēta sunt q̄ttuor s. Eucharistia: Penitētia: Extrema vnctio: & Ma-

trimonium: q2 in collatione eo2 nō imprimunt caracteres indelibiles ipsi anime. ¶ Caracter est quedam spūalis entitas: quā homo ↄsequit in susceptione sacramēti. ¶ Uirtus seu effectus sacramēto2 in generali. Est auferre culpā si inuenit eam. Et cōferre gratiā vel est augere: si debite ⁊ deuote sumātur. Uñ tria requirunt ad oīe sacramentū. s. materia: forma: et intentio ministri. ¶ Baptismus ſm Magistrū. iiij. sen. dist. iij. Est intinctio. id est. ablutio corpis exterio2 facta sub forma vbo2 pscripta. Uel sic. Baptismus: est intinctio facta in aqua verbo vite ↄsecrata: ad delendū peccatū originale. Uñ baptismus grece: ablutio dicit latine. Et baptiso as. are. id est. ꝙ abluis ere. ¶ Triplex est baptism᷒ Nam quidā est fluminis: ⁊ est qñ quis in aqua naturali baptisat: ⁊ iste est sacramentū ecclesie: ⁊ tale baptismate nullus seipm potest baptisare: quia ſm Augustinū. j. lib. de Trinitate. Nullus seipm gignit corpo2aliter: ergo nec spūaliter: q̄ regeneratio fit p baptismū: vt dicit Joannis. iiij. ergo. ⁊c. Alius est baptismus flaminis: et est qñ quis per infusionem gratie spūsancti inuisibiliter mundat a peccato. Et tali baptismo potest vnus seipm baptizare: habendo deuotionē ad baptismū ppponēdo in se: si haberes baptisantē ⁊ oportunitatē velles baptisari. Et si talis mo2eret in huiusmodi pposito saluaret. ¶ Alius est baptismus sanguinis. Et est qñ quis in ppzio sanguine baptisat: qñ scilicet nō baptisa-

tus suscipit mortē pro fide christi. Et ille baptismus proficit ad salutē anime: dū tñ habeat baptismus aqua in voto ab adulto. Unde legit in legēda sctē Catharine de rhetoribus: et de pueris in camino ignis. Sed in pueris nō requirit tale votū: sed sufficit mors tollerata p christo: vt patet de innocētibus et nullus potest seipm baptisare hoc modo. Nulli em̄ licitū est seipsum interficere p quacunq̧ causa. Unde factū Sampsonis et Josie: qui seipsos interfecerūt ꝺm beatum Hiero. nō est trahendū in consequentiā: quia priuilegia paucorum nō faciūt legē cōmunem. ¶ Materia baptismi: est aqua elemētaris naturalis: simplex: recens et mūda: q2 sacramentū maxime necessitatis debet habere materiā maxime cōmunem: ne ppter defectū materie aliquis impediret a susceptione baptismi: sed baptismus est huiusmodi: ergo. Ex quibus patet: q nullus potest baptisari in aqnis distillatis: sicut est aqua roseacea: nec in vrina: nec in pdio spisso: etiā prodio spisso iaz resoluto: nec in oleo: nec in vino. Scire tñ debes: q in casu necessitatis dum nō possit habere aqua naturalis: potest fieri in aqua expressa de luto: et in aq liquefacta ex niue: et similiter in lixiuio collato per cineres. Unde scias siue aqua sit calida: tepida vel frigida: bñdicta vel nō bñdicta: nihil facit ad baptismum: dum euitet periculū pueri tpe frigido. Sed benedicit in ecclesijs: ppter solennitatē et maiorem reuerentiā sacramēti. ¶ Forma baptismi ꝺm lati-

nos: quāuis greci habēt aliā: in idem tñ redeūt: eo ambe faciūt christianū. Est hec. Joannes. Ego baptiso te in nomine patris et filij et spiritusſancti amē. Unde baptisandus debet noiari ꝓprio nomie: et exprimere debet baptisans hoc ꝓnomen ego: quāuis ambo nō sint necessaria. Jdeo illa forma predicta debet esse integra: et non corrupta: nec in principio dictionū: nec in fine debēt sumi notionalia: sicut est genitor genitus. Sic scias aliquos ex fatua deuotione addere ad predictā aliquē sanctū: dicentes et subiungētes: et in honore btē Marie virginis: que additio: et ꝯsimilis nihil facit ad baptismū. Minister extra casum necessitatis est solus sacerdos: sed in casu necessitatis potest esse vir vel mulier: tam fidelis ꝙ infidelis: dum tñ intendūt facere qđ faciet ecclesia: puta christianū: et semꝑ dignior in ꝑsentia pluriū debet baptisare minus digno. Unde qñ haberet dubiū: an puer esset baptisatus vel nō? Potest baptisari sub tali forma. Si tu es baptisatus: ego nō baptiso te: sed si tu non es baptisatus: ego baptiso te in nomine patris et filij et spū sancti amē. Item nullus coacte debet baptisari: sed solū petēs volūtarie adultus: et patrini ꝑ puero. Item baptisando semꝑ serues ritū ecclesie immergēdo ter: vel semel: vel aspergēdo ter vel semel: quo nō videaris nouus auctor haberi. Uirtus vel effectus baptismi est: ꝙ delet oīe peccatū tam originale: ꝙ veniale: et mortale confert et auget gratiā: et aperit portam

regni celoꝝ ꝛ confert oēs virtutes: tam morales ꝙ theologicas: si nō quo ad vsum: tñ quo ad habitū.
¶ Reiterans baptismū ſm leges decapitādus est: ſm canones ad sacros ordines non promouendus.
¶ Cathecismus est īstructio fidei catholice ꝛ eius meriti. ¶ Exorcismus est adiuratio demonis: vt recedat ab anima baptisandi: ꝛ dat locū spirituisctō aduenienti. ¶ Cōfirmatio est chrismatio facta ī frōte hominis per epm: vt ꝯfirmet ꝛ corroboret hoiem in fide catholica. ¶ Materia confirmationis: est chrisma confectū ex oleo oliuarū: ꝛ balsamo p episcopū benedictū. Unde conficit ex oleo oliue: quod signat nitorē conscientie. ¶ Cōfirmatus eñ debet habere splendorē maioris luminis fidei: ꝙ nō cōfirmatus: ꝛ debet exp̄sse fateri fidem christianā absꝙ requisitione. Similiter cōficitur ex balsamo: ad designandū odorē bone fame ꝛ opinionis: que debet esse in cōfirmato. ¶ Forma cōfirmationis est. Cōsigno te signo crucis: cōfirmo te chrismate salutis: in nomine patris et filij et spiritussancti Amen.
¶ Minister ꝯfirmationis: est solus eps: qui habet curam totius cōmunitatis in sua dyocesi ad faciendum milites christi ad audacter ꝛ sine timore ꝛ verecūdia ꝯfitendū fidē christi. Unde pueri baptisati vsum ratiōis aliqͥliter habentes: tam femelle ꝙ masculi sunt cōfirmandi: apti eñ sunt ad cōfitendum fidē christi. Item nullus hoc sacramentū sciēter sine rōnabili causa omittat: q2 peccaret mortaliter.

¶ Ritus cõfirmationis est: q cõfirmãdus inungit̃ur fronte p modũ crucis ab epo cũ chrismate sub pdicta forma verbo. Alapa vero que datur: nõ est d essentia: sed pter memoriã habendã. Et locus frontis vncte debet tegi cũ mũdo panno: ob sacramenti reuerentiã. ¶ Effectus vel virtus cõfirmationis: est spũs sanctus datus cõfirmato ad robur et audaciã cõfitendi nomẽ et fidem christi. Et si nõ sit obex in suscipiente noua gratia datur: vel pristina auget in collatiõe eius. Et si digne et deuote sumit pctã tam venialia q mortalia obliuioni tradita ei dimittunt. Unde sciẽter sumẽs bis hoc sacramentũ sm leges decollabit. ¶ Sacer ordo sm Hugonem de sctõ Uictore sic describit. Est signaculũ quoddã in quo spiritualis potestas tradit ordinato ad officium ecclesiasticũ. ¶ Septem sunt ordines sacri. s. Ostiarius: Lectoratus: Exorcistatus. Acholitat9: qui dicunt minores: quia homo pmotus in his potest verũ cõtrahere matrimoniũ. Subdyaconatus dyaconatus: et psbyteratus: et illi dicunt maiores: qr homo pmotus in his: nõ potest cõtrahere matrimoniũ. ¶ Ostiarius: est q habet custodiã in ingressum et regressum ecclesie dei: ne infideles heretici: iudei: excõmunicati: vel bestie intrent. Et illũ instituit christus: qñ ementes et vendẽtes eiecit de tẽplo dei. ¶ Lector: est ille qui habet legere lectiones et pphetias. ¶ Exorcista: est ille qui habet cõiurare et depellere demones. Unde exorcista in greco dicitur

adiurans: vel increpās in latino. ¶ Acholitus: est ille qui habet portare lumē vel candelā in suis manibus: qñ legendū est euangeliū: vel sacrificiū offerendū. Unde Acholitus in greco dicit ceroferari⁹ in latino. ¶ Subdyaconus: est ille q̄ habet epistolam legere in ecclesia dei: ⁊ calicē ⁊ patenā ad altare christi deferre ⁊ leuitis tradere: eisq̧ ministrare. Et dicunt subdyaconi q̄si subiacētes p̄ceptis ⁊ officijs leuitarum. ¶ Dyaconus: est q̄ habet legere euangeliū in diuino misse officio: sacerdotibus assistere: ⁊ eis ministrare in oībus q̄ agunt in sacramētis christi. Puta: baptismo: chrismate: in patena: in calice: ⁊ alia oīa in altare disponere. Et dicit dyaconus: quasi minister: in oībus em̄ potest ministrare sacerdotibus. Potest em̄ mensam dñi disponere vestire: crucē christi ferre: ⁊ p̄dicare euangeliū ⁊ epistolam ad populū. ¶ Presbyter: est homo masculus sacris ordinibus ordinatus ad conficiendū corpus ⁊ sanguinē christi deputatus. Unde presbyter grece dicit senior latine: nō in etate: sed in honore ⁊ dignitate. ¶ Materia sacri ordinis in generali: q̄uis cuiuslibet sit specialis materia: quā ordinād⁹ ambabus debet tāgere manib⁹ in porrectiōe talis materie. Est illud instrumentū p̱ quod tradit ordo ordinato. ¶ Forma sacris ordinis in generali: licet cuislibet sit ꝓpria in speciali. Est accipere potestatē faciēdi hoc vel hoc in ecclesia dei. Unde forma ordinis p̄sbyteratus. Est accipere potestatē cōsecrandi

vel cõferendi sacramentũ in ecclesia dei pro viuis ꝛ mortuis. Unde ordinandus in sacris debet habere scientiã: grãmatice: logice ꝛ rhetorice: q2 ille sciẽtie triuiales multum faciũt ad scientiã pietatis: puta theologia: quadriuiales vero parũ aut nihil ꝓsũt ¶ Eucharistia est excellentissimũ sacramentũ corporis ꝛ sanguinis dñi nr̄i iesu christi: latẽs sub speciebus panis ꝛ vini consecratis. Et dicit̃ ab eu: qđ est bonũ: ꝛ charos gratia: quasi bona gratia: quia in eo continet̃ ille: scilicet Jesus christus: fons gratie ꝛ oĩs bonitatis. ¶ Materia eucharistie est duplex. Una est panis de tritico cũ aqua elemẽtari naturali recẽti ꝛ mũda cõfectus. Et ergo in pasca in pane fermentato: in pane de siligine: vel ordeo: vel alio grano: nõ potest cõfici corpus christi: nec cum alio liquore: sicut est vinũ distillata. ¶ Alia est hoc Uinũ de vite: ꝛ nullo modo in vino mororũ: pomoꝝ piroꝝ: cerusoꝝ: ceruisia: aceto: musto: vel alio liquore potest cõfici sanguis christi. Et modica aqua q̄ apponit̃: nõ est de essentia sacramẽti: sed apponit̃ ad denotandũ vnionẽ populi cum christo. Unde sacerdos cõsecrans plures hostias: nõ determinet se ad certum numerũ: sed habeat intentionẽ ꝯsecrandi: qđ est ante se. ¶ Forma eucharistie est duplex ꝺm duplicẽ eius materiã. Una forma est panis que est hec. Hoc est enĩ corpus meũ: vt patet Mathei. xxvj. Marci. xiiij. Luc. xxij. Joan. vj. Alia est vini in calice: ꝛ est hec. Hic est enĩ calix sanguinis mei: no-

ui ꝛ eterni testamēti mysteriū fidei q̄ pro vobis ꝛ ꝓ multis effundetur in remissionē peccatoꝝ. ¶ Minister eucharistie est solus sacerdos: rite ꝛ legittime ordinatus: nō existēs in pctō mortali: ꝛ cui ꝯ non est ꝓhibitū celebrare. ¶ Missa est diuinū officiū in salutē fideliū ad consecrationē corꝑis et sanguinis christi a sacris patribus institutū. Et dicitur a verbo mittor: quia ibi filius dei mittitur in manus sacerdotis. Uel quia angeli mittunt ad ministrandum sacerdoti. ¶ Introitus est qui legit: q̄n sacerdos accedit ad altare dei. Et dicit a verbo introeo is. ire. ¶ Collecta est oratio: qua q̄s cū deo loquit. ¶ Oratio est mētis in deum cum verboꝝ expressione eleuatio. Et dicit quasi oris ratio. ¶ Prophetia est sciētia diuinitus inspirata que ineuitabili veritate rerum euentus ostendit. Epistola est supne cōmissionis per apostolos et alios sanctos dei ad hoc deditos compilatio. Et dicit ab epi. id est. supra ꝛ stolon missio: quasi superna missio. ¶ Euangeliū est diuine veritatis ꝑ sanctos euāgelistas cōscripta editio. Et dicit ab eu. qd̄ est bonū: ꝛ an. quod est sursum ꝛ gelion nunciatio: quasi bona desursum nūciatio. ¶ Canon est cōpilatio verboꝝ pertinentiū ad diuinū officiū: ꝛ ad consecrationē corꝑis ꝛ sanguinis dn̄i nr̄i Jesu christi. ¶ Extrema vnctio est sacramentū qd̄ confert ꝑ oleū oliuaꝝ ab ep̄o benedictum: ad delendū pctā venialia. Et dicit extrema vnctio: q̄a datur illis q̄ laborant in extremis: q̄bus

nō est aliud remedium ad penitendū pro peccatis
Nam tales nullā aliam penitentiā sufferre possunt
¶ Materia extreme vnctionis: est oleū oliuarū ab
epō benedictū. Nam sicut oleū oliuarum positū in
vulneribus mitigat dolores corporales: ita etiam
hoc sacramētum mitigat dolores spūales: ⁊ etiam
corporales. Unde oleū nucū: lini: vel amigdalarum
nō est materia huius sacramēti. ¶ Forma extre-
me vnctionis est. Per istā sanctā vnctionē: ⁊ suam
piissimā misericordiā indulgeat tibi deus quicquid
deliquisti ꝑ illicitū visum: auditū: gustū: tactū: ole-
factū: in nomie patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti Amen.
¶ Nota quinqȝ sensuū exterioꝝ loca debēt vngi:
similiter pedes ꝓpter gressum: quia in illis cōsistit ra-
dix peccati. Unde cecus a natiuitate. Silr surdꝰ
⁊ mutus debēt etiā inungi: qꝛ forte inordinate pe-
tiuerunt: scȝ. peccatū facere. Silr claudus: etiā
carētes mēbris debēt inungi in locis vicinis ⁊ dicē-
da est semꝑ eadē forma. ¶ Minister extreme vn-
ctionis: est solus sacerdos cū ministris: siue sint ꝑs-
byteri: siue nō. Unde solum infirmus decem ⁊ octo
annoꝝ vel vltra: ⁊ sumēs eucharistiā: petēs inungē-
dus est: ⁊ nō pueri: sed in agone existētes. ¶ Effe-
ctus siue virtus extreme vnctionis: est remissio oīm
pctōꝝ venialiū: ⁊ pctōꝝ mortaliū oblitoꝝ. Silr
grā habita augeť ⁊ noua confertur. Et si infirmus
sic vnctus superuixerit potest intrare estuarium.
¶ Matrimoniū est viri ⁊ mulieris legittima con-

iunctio:indiuiduā vite consuetudinē retinentiū. Et dicitꝰ matrimoniū ꝛ nō patrimoniū: qꝛ matres habent maiorē laborē in partu ꝙ̄ patres. Dicitꝰ enim q̄si matris muniū. id est. officiū. Vel dicitꝰ a materia ꝛ monos vnū: q̄si vna materia. id est. voluntas eoꝝ adinuicē. ¶ Forma matrimonij est hec. Joannes. Cōmitto tibi Catharinā in legittimā vxorem: ꝛ Catharina cōmitto tibi Joannē in legittimū virum: in noīe patris ꝛ filij ꝛ spūssancti Amē. Vel sic. Accipio te in meā vxorē. Et ipsa respōdeat. Accipio te in meum virū: in noīe patris ꝛ filij ꝛ spiritussancti Amē. Similiter sunt plures alie forme: sed in idē redeūt. ¶ Materia matrimonij. Est vir ꝛ mulier mutuum ꝯsensuz in inuicē habētes. Unde importat respectū extrinsecus aduenientē: puta applicationem viri ꝛ mulieris ad inuicem cum debita forma verborum. ¶ Effectus vel virtus matrimonij: est susceptio et productio prolis: ꝛ euitatio fornicationis. ¶ Institutio matrimonij: est facta in paradiso tēpore innocentie ab ipso deo. ¶ Bona matrimonij sunt tria. scz. Fides: ne ipse cū alia: vel ipsa cum alio coeat. Proles: vt ametur: suscipiatꝰ ꝛ religiose educatur. Et sacramentum: quod addit inseparabilitatem. ¶ Penitētia ꝑm Ambrosiū est preterita peccata plangere: ꝛ plāgenda nō iterū cōmittere. ¶ Vel sic Est sacramentū cū q̄s deplāgit peccata p̄terita cū ꝓposito cauēdi se ad futurū. Et dicitꝰ q̄si pene tētio Et sunt tres partes penitētie. scz. Cōtritio: ꝯfessio:

⁊ ſatiſfactio. ¶ Cõtritio eſt dolor volũtarie ꝑ pec-
catis aſſumptus: cũ ꝓpoſito cõfitendi ⁊ ſatiſfaciẽ-
di. Et dicit a verbo ꝯtero: qḋ eſt ſimul terere. Unde
cõtritio ⁊ attritio in hoc diſtant. Nam cõtritio eſt
dolor de oĩbus pctĩs cõmiſſis. Attritio ṽo dolor ꝑ
aliq̃bus pctĩs tm̃: ⁊ nõ ſufficit ꝑ remiſſione pctõꝝ.
Attñ ſepe vnũ ponit ꝑ aliquo. ¶ Cõfeſſio eſt legit-
tima corã ſacerdote habẽte claues eccleſie pctõꝝ
declaratio, et hoc modo ſumit hic. Alio modo con-
feſſio eſt dei laudatio. Et cõfiteri eſt deũ laudare
ſicut in hymno de ſctõ Martino. Martine ꝯfeſſor
dei. Et confeſſio eſt inſtituta a Chriſto: ⁊ a beato
Paulo ꝓmulgata. Unde ꝯfeſſio venit a verbo cõ-
fiteor: cõpoſito a ꝑpoſitione con. ⁊ a verbo fateor:
quaſi ſimul vel ex toto corde: ſiue vndiq; faſſio.
¶ Satiſfactio ſm beatũ Gregoriũ: eſt pctõꝝ cau-
ſas excidere: ⁊ earũ ſuggeſtionibus aditum nõ in-
dulgere. Et ſunt quattuor partes ſatiſfactiõis, ſcz.
Elemoſyna. Ieiunium. Oratio, et Peregrinatio.
¶ Elemoſyna ſm btm̃ Thobiã: eſt q̃ animã a pctõ
liberat: ⁊ eã nõ patit ire in tenebras. Et dr̃ ab ele-
monia: id eſt, miſcdia: ⁊ ſyna qḋ eſt mandatum. Uel
dr̃ ab ely: qḋ eſt deus: ⁊ ſyna mandatũ: q̃ſi mãda-
tum dei: vel miſcdie. Deus eñ mãdauit fieri elemo-
ſynã. Uel dicit ab ely: qḋ eſt deus: ⁊ mois aqua: q̃ſi
diuina aqua: ad mundandum animam a peccatis.
¶ Ieiuniũ eſt qḋ ſtimulũ carnaliũ vicioꝝ repmit:
mẽtẽ ad diuinoꝝ ꝯtemplationẽ eleuat: gratiaſq;

virtutū ꝛ celestiū pmioꝝ impetrat. ¶ Oratio ſm
Joannem Damaſcenū: eſt pius mētis affectus in
deum tendens: ꝛ plerumq̃ ne animus pigritetur in
vocam prorumpens. Et dicitur quaſi oris ra[illegible].
¶ Peregrinatio: eſt ſctōꝝ locoꝝ cum deuotiōne
viſitatio. ¶ Materia penitētie: eſt actus penitētis
qui cōſiſtit in cordis cōtritione: oris cōfeſſione: ꝛ p
peccatis ſatiſfactiōe. ¶ Forma penitētie: vel for
ma abſolutionis qđ idem eſt. Hec eſt. Dñs noſter
Jeſus chriſtus p ſuā magnā miſericordiā te abſol
uat. Et ego auctoritate ipſius qua fūgor: abſoluo
te ab oībus peccatis tuis cōtritis: mihi cōfeſſis:
necnō oblitis: ꝛ a vinculis excōicationis minoris ſi
incidiſti: ꝛ reſtituo te in cōmunionē ſancte matris
eccleſie: in nomine patris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti Amen.
Uel ſic ſm doctores: q̃ eſt eſſentialis ꝛ cōgruētior.
Ego abſoluo te ab oībus peccatis tuis. Jn nomi
ne patris ꝛ filij et ſpiritusſancti Amen. Unde effe
ctus huius ſacramenti eſt abſolutio a peccatis.
¶ Claues eccleſie ſunt tres. Una eſt clauis aucto
ritatis ꝛ illā habet ſolus deus. Alia eſt clauis ex
cellentie: ꝛ illā habet ſolus Chriſtus homo. Tertia
eſt clauis miniſterij: ꝛ illā habēt ſacerdotes ad cu
ram regendā admiſſi. Et illa eſt duplex. Nam vna
eſt ſciētia diſcernēdi inter leprā ꝛ nō lepram. id eſt.
inter peccatū ꝛ nō peccatū. Alia eſt poteſtas ligā
di ꝛ abſoluēdi. ¶ Peccatū eſt oīe dictū: factū:
vel concupitū contra legem dei. Et eſt triplex. ſcꝫ.

Originale:veniale:τ mortale. Originale peccatū est illud qđ contractū est a primo parente: scʒ Adā τ illud delet̃ per baptismū. ¶ Veniale peccatū est ill[ud] p̲ quod nō violat̃ preceptū dei. Vel sic. Est illud qđ nō separat nos a regno dei: τ illud delet̃ p̲ aquā benedictā:per extremā vnctionē: per deuotā orationē: τ sic de aliis. ¶ Mortale peccatū: est illud quod separat nos a regno dei. Vel sic. Est qđ violat preceptū dei:τ illud deletur per penitentiam. ¶ Peccatū in deū patrē: est quod quis cōmittit ex debilitate. ¶ Peccatū in deū filiū: est qđ quis cōmittit ex ignorātia. ¶ Peccatū in spiritūsanctū est quod quis cōmittit sponte ex maliuolo animo.

¶ Decalogus est sermo:vel liber tractās de decē preceptis dei. Et dicitur a deca.i.decem:τ logos sermo:quasi sermo de decem preceptis dei.

Precepta dei sunt decem.
- Unum crede deum.
- Nec vane iura per ipsum.
- Sabbata sanctifices.
- Habeas in honore parentes.
- Non sis occisor.
- Fur.
- Mechus.
- Testis iniquus.
- Nullus nuptam cupias.
- Nec res alienas.

¶ Dotes anime sūt quattuor. Subtilitas. Impassibilitas. Claritas. Agilitas.

Clamãtia in celũ sunt quinq;.
- Homicidium.
- Usura.
- Pctm̃ sodomiticũ vel cõtra natura.
- Detẽtio mercedis.
- Depredatio.

¶ Uirtutes cardinales sunt quattuor.scz: Prudẽtia.Temperantia.Justicia. Fortitudo.

Uirtutes theologicales sũt tres.
- Fides: est virt⁹ theologicalis: q̃ q̃s credit deũ trinũ in psonis τ vnũ ĩ essentia.
- Spes: est certa expectatio future beatitudinis ex gratia dei τ proprijs meritis proueniens.
- Charitas: est motus animi ad seruiendum deo ppter seipsum: τ proximo propter deum.

Peccata in spiritũ sanctũ sunt septem.
- Desperatio.
- Inuidia fraterne charitatis
- Spes peccandi.
- Interfectio.
- Presumptio falsi: aut finalis penitẽtia.
- Obstinatio in peccatis.
- Impugnatio veritatis.

Opera misericordie spiritualia sunt sex.
- Dare bonũ consiliũ petenti.
- Corrigere peccatores.
- Consolari tribulatos
- Inimicis parcere τ remittere
- Ferre persecutores.
- Orare pro inimicis.

Beatitudines ſunt octo.
- Pauperes ſpiritu.
- Mites.
- Miſericordes.
- Eſurientes.
- Lugentes.
- Pacifici.
- Mundi corde.
- Et qui perſecutionem patiuntur.

Opera miſcd̃ie corporalia ſunt ſeptem.
- Eſurientem cibare.
- Sitientem potare.
- Nudum veſtire.
- Infirmum viſitare.
- Incarceratum conſolari.
- Pauperi dare hoſpicium.
- Mortuum ſepelire.

¶ Virtutes ſunt ſeptem: que opponũtur peccatis mortalibus: ſcilicet. Humilitas: Largitas: Caſtitas: Patientia: Temperantia: Charitas: Frequẽtatio in bonis.

¶ Septem ſunt dona ſpiritusſancti: ſcꝫ. Sapientia: Intelligentia: Conſilium: Pietas: Fortitudo: Scientia: ⁊ Timor domini.

Virtutes delentes pctã ſunt quincꝫ.
- Penitentia.
- Eccleſiarum viſitatio.
- Peregrinatio.
- Indulgentia.
- Confeſſio.

¶ Aliena peccata sunt nouē: quia fiūt cū alia persona: ꝛ nō ꝓpria. Jussio est: cū quis iubet aliū peccare. Consiliū est: cū quis dat alteri consiliū ad peccandū. Cōsensus est: ꝗ cōsentit alteri ad peccandū. Palpo: est falsus adulator: vel adulatrix: ꝛ est cōmunis generis. Versus. Quedā sunt opera solis maribꝰ adhibēda. ꝛc. Recursus est: ꝗ defendit pctōrē. Participās est: ꝗ capit partē de rebus male acquisitis. Mutus est: ꝗ vidit peccare: ꝛ dolose tacet: cū solo verbo sine sui periculo posset impedire. Nō obstans est: qui nō vult peccato resistere. Nō manifestans est: qui subtractam rem scit vbi est: ꝛ nō vult eam iudicare: nec manifestare.

¶ Pctā mortalia sunt septē: qꝛ mortificāt aīam.

¶ Sużbia: est appetitus ꝑuerse celsitudinis. Auaritia: est īsatiabilis ꝛ inhonesta quarūlibet rerū cupido. Luxuria: est libidinose voluptatis appetitus. Jra: est ebulitio sanguinis circa cor. Gula: est īmoderata cibi ꝛ potus cupiditas. Jnuidia: ē dolor de aliena ꝓsperitate receptꝰ: ꝛ in detrimentū alterius ↄsurgēs. Accidia: ē tristicia aggrauās animū hoīs.

Filie seu rami superbie sunt septē.
- Jnobedientia.
- Hypocrisis.
- Contentio.
- Pertinacia.
- Discordia.
- Presumptio.
- Jactantia.

Filie auaricie ſunt ſeptem.
- Proditio.
- Fraus.
- Fallacia.
- Periurium.
- Inquietudo mentis.
- Immiſericordia.
- Cordis obduratio.

Filie luxurie ſunt octo.
- Cecitas mentis.
- Inconſideratio.
- Inconſtantia.
- Precipitatio.
- Amor ſui.
- Odium dei.
- Amor preſentis ſeculi.
- Deſperatio ſiue horror futuri ſecli.

Ire ſunt ſex rami vel filie.
- Rixa.
- Tumor mentis.
- Contumelia.
- Clamor.
- Indignatio.
- Blaſphemia.

Gule quinqꝫ ſunt rami.
- Inepta leticia.
- Scurrilitas.
- Immundicia.
- Multiloquium.
- Hebetudo ſenſuum.

Inuidie sunt quinqꝫ rami.
- Odium.
- Subsidiatio.
- Detractio.
- Exultatio in aduersis proximi.
- Afflictio in prosperis proximi.

Radices accidie sunt sex.
- Malicia.
- Rancor.
- Pusillanimitas.
- Desperatio.
- Torpor circa precepta.
- Uagatio mentis erga illicita.

Symbolū: est collectio arti-

culoꝝ fidei. Symbolū est quadruplex: vt habet Isidorus. vij. lib. ethimologiaꝝ cap̄. vij. Nam quoddā est symbolū Apl'oꝝ. Et est edictio apl'oꝝ in primitiua ecclesia: in qua cōprehendit̄ fides catholica. Et illud dicit̄ secrete in matutinis: in p̄ma: ⁊ in cōpletorio. Et vocat̄. Credo in deū patrē om̄ipotentē: creatorē celi ⁊ terre. ¶ Aliud est symbolū iuris: scʒ. primus titulus de sum. trini. ⁊ fide catholica. ¶ Tertiū est symbolū Nicenū: ⁊ dicit̄ nicenū: q̄a factū est in synodo nicena: ꝓpter grecos q̄ negabāt ꝓcessionē spūssancti ab vtroqꝫ: ⁊ illud sic legit̄ in dn̄icis dieb' alta voce. Credo in vnū deū. Patrē oīpotentē. ⁊c. ¶ Aliud est symbolū Athanasij: ⁊ est illud qd̄ dicit̄ in prima in dn̄icis diebus alta voce. scʒ. Quicunqꝫ vult saluus esse: ante oīa. ⁊c. Et dicit̄ a sin: quod est

con,ꝛ bolos morſus: q2 quilibet apoſtoloꝝ poſuit morſellū,id eſt articulū.vt patet poſtea.

Duodecim ſunt articuli fidei

¶ Petrus. Credo in deū patrem omnipotentem: creatorem celi ꝛ terre.

¶ Andreas. Et in Jeſum chriſtū filiū eius vnicū dominū noſtrum.

¶ Jacobus maior. Qui ꝯceptus eſt de ſpirituſancto natus ex maria virgine.

¶ Joannes euāgeliſta. Paſſus ſub pontio pylato: crucifixus: mortuus ꝛ ſepultus.

¶ Thomas. Deſcēdit ad inferna: tertia die reſurrexit a mortuis.

¶ Jacobus minor. Aſcēdit ad celos: ſedet ad dexteram dei patris oīpotentis.

¶ Philippus. Inde venturus eſt iudicare viuos ꝛ mortuos.

¶ Bartholomeus. Credo in ſpiritumſanctum.

¶ Matheus. Sanctam eccleſiam catholicā: ſanctorum cōmunionem.

¶ Symon. Remiſſionem peccatorum.

¶ Judas Thadeus. Carnis reſurrectionem.

¶ Mathias. Et vitam eternam. Amen.

Differūt Hoſtia ſignificat. Opffer des ſegen. Oblatio zwillig opffer. Libamen. Ein opffer der ſpeiß. Holocauſtum. Ein brinnendes opffer. Sacrificiū. Ein getodt opffer.

Practica.

¶ Ciclus est spaciũ tpis: plures annos cõtinẽs: in se reuertẽs. Et ciclus dicit̃ quasi circulus: qꝛ reuer-titur ĩ se ad modũ circuli. ¶ Itẽ triplex est nũerus. scꝫ. Digitus: articulus: ꝛ nũerus cõpositus. ¶ Digitus: est oĩs numerus minoꝛ denario: hoc est oĩs numerus infra decẽ. ¶ Articulus: est oĩs numerus diuisibilis in decẽ partes eq̃les: sic ꝙ nihil sit resi-duũ: vt. x. xx. xxx: xl. ꝛc̃. ¶ Numerus cõpositus. siue mixtus: est qui cõstat ex digito ꝛ articulo: vt. xj. xij. xiij. ꝛc̃. xxj. xxij. xxiij. ꝛc̃. xxxj. xxxij. xxxiij. ꝛc̃. ¶ Annus est spaciũ tpis quinq̃ginta duarũ hebdomadarũ. Itẽ duplex est annus. scꝫ. Cõis ꝛ bisextilis. ¶ Annus cõis est q̇ habet trecẽtos ꝛ sexagitaquinq̃ dies ꝛ sex horas: ꝛ illoꝝ annoꝝ sũt tres: in q̇bus lr̃a dñi-calis semel variat̃. ¶ Annus bisextilis: est q̇ habet ccclxvj. dies. Et in illo anno lr̃a dñicalis bis variat̃ Et q̃re plus habeat in vno die: ꝙ annus cõis assi-gnat̃. Ratio. q̇a in quolibet anno cõi sunt sex hore sup̱flue: ꝛ ille sex hore in q̃rto anno constituũt diem naturalẽ: q̇ facit annũ bisextilẽ. Et duplex est dies. scꝫ. Naturalis ꝛ artificialis. ¶ Dies naturalis est spaciũ tpis. xxiiij. horaꝝ: vt de vna media nocte ad aliã. ¶ Dies artificialis: est locatio solis sup̱ nr̃m hemisperiũ. ¶ Nota. Ciclus est duplex. s. Solaris ꝛ lunaris. Ciclus solaris ẽ spaciũ tpis. xxviij. annoꝝ vltra se nõ extẽdens. Cũ autẽ ciclũ solarẽ scire vo-

lueris: tūc cōsidera annos ab incarnatiōe dñi: ꝛ vi-
deas quot habeas cētenarios: ꝛ illos numera per
mēbra seu iūcturas digitoꝝ: ꝛ serua membrū vlti-
m cētenarij: ꝛ post hoc numera versum sequentem.

xxv xiij j xvij v xxj

Penta vigint. trede. Jota. desep. quina. monouigit.

ix

quoqꝫ nouem.

❡ Et si versus deficit resumēdus est: donec tangat
membrū signatū: ꝛ tūc ꝯsidera numerū istius dicti-
onis: q̄ tangit membrū signatum. Postea numera
articulos etiā per iūcturas digitoꝝ: ꝛ serua mem-
brum articuloꝝ: ꝛ numera versum sequentē.

x xx ij xij xxij iiij xiiij

Dena. vigin. duo. duod. vigindu. quatu. quatuorde.

xxiiij vj

viginqua. sex.

❡ Cōsidera tūc istoꝝ numerū dictiōis q̄ tāgit mē-
brum signatū: ꝛ adde istū numerū: ꝛ si aliqͦd supfu-
erit etiā adiūge: ꝛ si iste nūerus excedit vigintiocto
tūc a toto collecto subtrahe. xxviij. quotiēs poteris
qꝛ est regula: qñ in ciclo solari in nūero practicato
excreuit vltra. xxviij. tūc semꝑ. xxviij. sunt abijciēda:
ꝛ tūc reliquus numerus ostēdit ciclum solarē: ꝛ qñ
aliqua figura nō haberet articulos vltra cētenari-
os: nec annos residuos: sed ex cētenarijs reperitur
nouē: vel ꝛc. Tūc nihil est addendū: nec subtrahēdū
vt patet ī ista figura. 1400. ibi habet nouē: vt patet

p numerū Pentauigint. ❡ Itē ciclus solaris valet ad inueniendū lrām dn̄icalē. Cū aūt scire q̄s voluerit: seu iuenire lrām dn̄icalē: nūeret ciclū solarē per iūcturas digitoꝝ: deīde legat hūc versum. Grif e. donec tāgat mēbrū signatū: ꝛ si inditio q̄ tāgit mēbrum signatū est vna lrā de illis septē lrīs dn̄icalibus: s. A. b. c. d. e. f. g. tūc talis ann⁹ est cōis. Si aūt in tali dictione sunt due littere dn̄icales: tūc est annus bisextilis: ꝛ prima littera durat vsq; ad festum Mathie: ꝛ secūda instat ꝛ durat p circulū anni.

Grif e dit ci bas gri fo nes dic bo na gri fe di

ci bus aug foꝛ e dus cib au gur fi ed oc au b.
Et isti versus valēt ad inueniendū lrām dn̄icalē: ꝛ lrā dn̄icalis est lrā q̄ designat nobis dn̄icā dīē. Et sunt septē lrē dn̄icales. s. A. b. c. d. e. f. g. Et in q̄libet anno cōi est vna: ꝛ in āno bisextili sūt due. Et p̄ma durat vsq; ad festū Mathie: vt̄s. v̄s⁹. Post mathie diē mox iūgito feriā. Lrā si pridē dn̄i variat ibidē.

❡ De ciclo lunari.

❡ Ciclus lunaris est spaciū tpis. xix. annoꝝ vltra se nō extendēs. Cū aūt ciclū lunarē scire q̄s voluerit tūc ꝯsideret annos incarnatiōis q̄t habeāt cētenarios: ꝛ istos numeret p mēbra digitoꝝ: ꝛ signet mēbrū seu iuncturā vltimi centenarij: ꝛ post hoc legat v̄sum sequentē: locādo in quolibet mēbro vnā sillabam: quousq; puenerit ad membrū signatum.

Fi la ꝙ bar go ma ri cis he nas si dus

in oc toꝛ e ka pe as.

¶ Et si versus deficit: resumēdus est: vt prius: do-
nec tāgat membꝛū signatū: ⁊ postea cōsideret silla
bam tangentē membꝛū signatū q̄ sit eius p̄ma lr̄a:
⁊ quotta ista sit in oꝛdine alphabeti ⁊ talē tūc nu-
meꝝ notet: post hoc videat de articulis: quot hēat:
⁊ istos etiā nūeret ꝑ iūcturas digitoꝝ: ⁊ signet mē-
bꝛum vltimi articuli: ⁊ numeret desuꝑ istū versum.

x j xj ij xij iij xiij iiij xiiij
X monos vnde duo duod tres trede quatu q̄tuoꝛde

¶ Et numerū dictionis q̄ tangit membꝛū signatū
istū tūc p̄dicto numero adiūgat per additionē: ⁊ si
q̄d vltra artitulos fuerit: etiā adiūgat: ⁊ tūc si iste
numer⁹ excedit .xix. subtrahat decē ⁊ nouē quotiēs
poterit: q̄a est regula in ciclo lunari: si in nūero pꝛa
cticato excreuit vltra .xix. tūc decē ⁊ nouē sūt abij-
ciēda: ⁊ reliquus nūerus ostēdit ciclum lunarē: seu
aureū numerū. Et ciclus lunaris valet adinueniē-
dum interuallū: videlicet numerādo ciclū lunarē ꝑ
iūcturas digitoꝝ: ⁊ signet membꝛū vltimi numeri: ⁊
nūeret tūc istū versum: videlicet Ethereas. ⁊c. Lo-
cando in quolibet mēbꝛo vnā istarū dictionū: ⁊ di-
ctio tangēs mēbꝛū signatū ostēdit interuallū: vide
licet: quot lr̄as talis dictio habet: tot ebdomadas
habebimus ꝑ interuallo illi⁹ anni. Hoc tn̄ interdū
fallit: ⁊ ad euitandū hoc: videat q̄ sit lr̄a dn̄icalis:

⁊ postea ṗma lr̄a dictōis repte ꝑ ciclū lunarē: si tūc talis lr̄a dn̄icalis p̄cedit primā litterā dictiōis in ordine alphabeti cadētis sub membrū signatū. Tunc vna hebdomada est adiūgenda. Si aūt sequit̄: vt eadē lr̄a dn̄icalis: tūc stabit sine additiōe. Et in anno bisextili: tūc ista additio debet fieri penes scd̄am lr̄am dn̄icalē: ⁊ nō ꝑ primā: vt patȝ ꝑ v̾sus seq̄ntes.
Anno bisextili concurrunt duo grammata christi
Ebdas si queras: tenet vltima littera veras.
¶ Interuallū est nūerus hebdomadarū noue cōcurrentiū a ꝑrima dn̄ica post festū natiuitatis christi vsq̄ ad Esto mihi.
Eteras aretra fraudula baculos edere claudunt fraude diuerte gaudens caudit a nostro pha dentas. Bruno eblatans alicens dioca blandens eustra clementis.
¶ De cōcurrentibus.
¶ Item nota cōcurrentes sunt duplices. s. Cōcurrentes hebdomadaꝝ ⁊ anni ꝯcurrētes. Hebdomadaꝝ sunt sex dies: q̄ mediāt int̄ diē natiuitatis christi ⁊ inter ꝑrimā dn̄icā sequentē post festū natiuitatis christi. Et illud potes acquirere ꝑ versus sequētes.
A nil: b iota: c duo: d tres: e quattuor: f quinq̄: g quoq̄ dat sex.
¶ Itē concurrētes anni sunt dies: qui mediant inter primā dn̄icaȝ post festū natiuitatis christi: ⁊ int̄ festū circūcisionis. Et illud habet̄ ꝑ v̾sus sequētes
A nil: b sex: c quinq̄: d quattuor. E tribus: f binos: g monos.

¶ Concurrit in anno: preter in isto anno: qñ A et g sunt littere dñicales: tūc secūda littera dat cōcurrentes: et additur feria. etc.
¶ Lustrū est spaciū qnqz annorum: et tria lustra faciunt inditionem.
¶ Inditio est spaciū quindecim annorum. Et si inditionē inuenire desideratis: tūc subtrahite ab annis incarnatiōis. 1422. et si remāserit vltra quindecim. tūc subtrahite quindecim quotiēs poteritis: et reliquus numerus ostēdit inditionem. Uersus.
Ab annis tolle mille quadringēta vigin quoqz duo
Ultra quod inuenias pro inditione sentias.
Qui si excedas quin tollas reliquum teneto.
¶ Item alter modus inueniēdi inditiones: subtrahe ab annis dñi. 1437. et postea subtrahe quindecī quotiens poteris. etc.
¶ Festū sic describit. Est dies ob reuerentiā dei et sanctorum suorum a sanctis patribus institutus. Et duplex est festū. scz. Fixū et mobile. Festu fixū: est festū habēs certū locū in Kalēdario sibi signatū: vt sūt festa sanctorum apostolorum: martyrum: confessorū. etc. Festū mobile est festū qđ penes ascēsum et descensum lunatiōis celebrat: nullū certū locū habēs in Kalēdario. Et dicit ideo mobile: qz nō habet certum et fixum locū in Kalēdario sibi signatū sed singulis annis variat. ¶ Et nota q qnqz sunt festa mobilia. s. Septuagesima. Quadragesima. Pasca Rogationū. Pēthecoste.

¶ Septuagesima est festū qđ cōtinet in se septuaginta dies: que designāt nobis septuaginta annos quibus filij israel erant in vinculis pharaonis.
¶ Quadragesima : est festum quod continet in se quadraginta dies: quos christus ieiunauit in deserto: ꝛ etiam sunt obseruati a Moyse ꝛ Helia.
¶ Pasca: est festū in quo dn̄s noster iesus christ⁹ surrexit a mortuis. Et dicit̄ a pasce grece: qđ est trāsitus latine: qꝛ tūc christ⁹ trāsiuit de morte ad vitā
¶ Rogationū: est festū in quo dn̄m nr̄m iesum christū rogare debem⁹: vt defendat nos a subitanea ꝛ improuisa morte. Et dicit̄ rogationū in plurali ꝛ nō in singulari: qꝛ nō semel rogare debemus sꝫ pluries
¶ Penthecostes est festū in quo dn̄s noster iesus christus suis discipulis misit spiritumsctm̄. Et dicit̄ a penta: qđ est quinqꝫ: ꝛ coste: quod est decē: quasi quinquies decem : quia quinquaginta sunt dies a festo pasce vsqꝫ ad festum penthecostes.
¶ Diceret aliquis: plura sunt festa mobilia quam quinqꝫ. Probat̄: festū corpis christi: ꝛ aduēt⁹ dn̄i: q̄ etiā sunt festa mobilia: ꝛ sic erūt septem. Dicit̄ ꝙ solū sunt q̄nqꝫ festa mobilia antiquitus instituta: sed illa sunt festa nouiter instituta : et sunt minus principalia. Et licet aduētus dn̄i sit festū antiquū: tamē nō variat̄ per integrā hebdomadā: sed tm̄ ad tres vel quattuor dies. ¶ Item ad inueniendū festa mobilia notandi sunt versus sequētes.

Quini tres dant: sex autem quattuor assumunt.

Post septem quinqȝ: post octo sexqȝ relinqȝ.
Post nouem septē numera: post decem octo tu da.
Pro intellectu illoꝝ versuū est notandū. Quādo
ha[illegible]es quinqȝ ꝓ interuallo: tūc numera tres hebdo
madas a dn̄ica a qua hebdomade interualli sunt
inchoande: tūc habebis septuagesimā. Si habes
sex pro interuallo: numera quattuor: ⁊ sic de aliis.
¶ Item alia festa mobilia habent̄ p hos versus.
Tu a septuagesima per tres sit tibi quadra.
Post sex pasca: post quinqȝ sit tibi roga.
Post bis septem dies sit tibi festum spiritus almi.
Et post christi duod celebrabit̄ corporis festum.

¶ Ad inueniendū aduentum dn̄i.

Nota qn̄ b.c.d. vna illarū est littera dn̄icalis: tunc
aduentus dn̄i celebrat̄ proxima dn̄ica ante festum
Andree. Sed qn̄ a.f.g. vna illaꝝ est littera dn̄icalis
tūc celebratur proxima dn̄ica post festum Andree.
Sed si e. fuerit littera dn̄icalis: tunc aduentus dn̄i
celebratur in prima die sancti andree. Et festū An-
dree celebrat̄ secunda feria. Versus.
Andream capit. b.c.d. aut. a.f.g. aufert.
E. remouet sanctum solet illuc ponere christum.
¶ Aduentus dn̄i habet̄ etiam per hunc versum.
Aduentus dn̄i sequitur solennia lini. ⁊c̄.

Impressum Vienne Austrie per
Joannē Singreniū. Anno. 1517.

Anni p[rese]ntis 15[illegible]7

Januarius
Februarius — habebit — aliquam plu[illegible] / [illegible] / [illegible] / [illegible]
Martius

Aprilis
Maius — habebit unam franchi[illegible] / omnium
Junius

In Julio
Augusto — h[abe]t medietatem / cum primo [illegible] / homines aliqui [illegible] / [illegible] whilf
Septembri

Octobri
Novembri — habet [illegible] [illegible]
Decembri — habebit [illegible] [illegible]

[illegible] lot [illegible]
[illegible] A. [illegible]
[illegible]
[illegible]
iune fundus.
[illegible]
chwalebny [illegible] obra[illegible]
[illegible]
[illegible] wdziertyll[illegible]
Swiadkom [illegible]
[illegible] Proto [illegible] Acto. 10 cap.
[illegible] Hunc Deus suscitavit
tertia die, et dedit eum manifestum fieri
non omni populo, sed testibus praeordinatis
a Deo, nobis qui manducavimus et bibimus
cum illo, postquam resurrexit a mortuis.
Tamiest [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

iya. takiem swiadkom dał Christus
przeczi y listy swoie, aby ... nich
... yązanych nie miał. Jako ... ...
ta ktore czynili Apostolowie ... to
ve ... poczal ten Kosciol ... ...
... Jinne wielkie ...
nia dane Christusie, ...
ly rozumny a ... ...
..., iż ci ludzie ... ...
... a ... prawdziwie ...
... mowi.
Tho swiadectwo przy swiętych
Apostolich y potomkach ich y przy tych ktore
... zostało y zostanie aż do końca
swiata. Przeto Apostol ...
... Bożemu ... y pod
... prawdy. tho iest ... ...
... Koscielnie ktorzy po Apostolech
... y miejsca ich dzierżą
... prawdy dany iest na
... aby mogły pobłądzenie ...
... ... tho czo ...
... ... on ... y na
... mięli.
... ich ... iako ...
... [illegible] ...

zam by przyczyna był [illegible]
i ktory nam nie pewnych [illegible]
[illegible]!
kiedy iest właśnie [illegible] wiary katholi-
i ysz swoy pewność będzie nasz-
m [illegible] obiecania [illegible] y pod-
[illegible] y pewne swiadki swoie przy-
[illegible], czemu [illegible] mamy
[illegible] S. Thomasz poznał [illegible]
ym nie [illegible] ktorego od [illegible]
[illegible] y ktorym obiawiona była [illegible]
[illegible] z martwych wstaniu.
[illegible] Bogu y dziełami świętemu oczom y
[illegible] swoim [illegible]
nizli tak [illegible]
[illegible] z [illegible]
mi [illegible].
[illegible] obaczyc może [illegible]
[illegible] wszyscy bledzi [illegible]
katolickie [illegible].
[illegible] nie ktore [illegible]
[illegible] o Troycy S. [illegible]
[illegible] o zmartwych [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] letowij obinawini mi Boze pi-
[illegible] na vodami
[illegible] y na obinawaniu swoym iz [illegible]
[illegible] tako dobrze być zda.

Gdy uż spytasz dlacze iże wsze
tako trudna y niepodobna, tako [illegible]
człowiek [illegible]
[illegible] mi tako [illegible]
[illegible] y tako czytam.

Gdy uż dali spytasz izto p[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] na [illegible] swoi letowij
[illegible] y oni [illegible] y [illegible]
[illegible] on rozumie [illegible]
[illegible] iz [illegible]
[illegible] pismo [illegible]
[illegible]. Gdy uż [illegible]
[illegible] isz to pismo [illegible]
[illegible] iz [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] letowijm [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

nadezo nigdy [illegible] y nie pewniej sie
ani [illegible] gdy [illegible] rozumna [illegible] sie [illegible]
[illegible] zdanim y [illegible]
nie nawze.

Ona iest wlasnosc wiary katholickiey
iz nie chlebze rozumem y inymi y-
[illegible] namiem [illegible] tam [illegible] do
zgoła [illegible] [illegible].
[illegible] na tym dosyc iz [illegible]
pewnosci [illegible] [illegible]
tylko Bog sam obiawil y nam [illegible]
dalii [illegible] [illegible] [illegible]
tho, ale [illegible] swoi y zdan[illegible]
[illegible] dan [illegible] pod [illegible]
[illegible] [illegible].
wie iz tho prawda od samego [illegible]
[illegible] y obiawiona [illegible]
[illegible] [illegible] by [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ale sie [illegible] [illegible]
[illegible] na tho [illegible]
chcec, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] y [illegible] [illegible]
y wszech[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] chwali nasz [illegible]
[illegible] chwała, ktorego [illegible]
tak [illegible] ten [illegible] nie [illegible]
[illegible] nie [illegible]
[illegible] oślep [illegible]

[illegible] służnie tho miasto
[illegible] Thomasza [illegible]
[illegible] na oko chciał, a [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] gubi. [illegible]

[illegible] tho [illegible] pan
[illegible] tho dostanie [illegible]
[illegible]
[illegible] Jacvamen
[illegible] pierwej [illegible]
[illegible] do pierwo [illegible] istam [illegible]
[illegible]

[illegible] by y czudownie nam [illegible] tam
[illegible] onym [illegible]
[illegible]
[illegible] ten tam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] wody [illegible]

Czemuß Ch. Jezus G. [illegible] mužowi neyd[illegible]
[illegible] tak napomenul [illegible] mu [illegible]
pridáwe dal tak [illegible] poznal:
Vczynil tho Ch. Jezuß na onech [illegible] ne
tak dal [illegible] dtia [illegible] ktery [illegible]
czy naprawe [illegible] [illegible]dtia [illegible]
ku [illegible] aby wiaru o [illegible]
[illegible] [illegible] vmocznil.
Aby i ten tyž ktery na Apostoly
uwád i na tak [illegible] dwanadcztwo [illegible]
at wyšší [illegible] stawu obral [illegible]
[illegible] Jadlem [illegible] y pil [illegible]
[illegible] i patrzylem na [illegible]
wstanie [illegible]
I dobrže nadgradil [illegible], [illegible]
[illegible] then Apostol tak [illegible]
[illegible] [illegible].
Bo tehdy czlowieczenstwo pana [illegible]
dotykal, a bozstwo ktereho [illegible]
[illegible] [illegible]. Dominus meus et
meus
[illegible] thy Thomaßu [illegible]
[illegible] ktery [illegible]
[illegible] ktere [illegible]
[illegible]

[illegible] omem nie vzeczone. [illegible] Brain
Pan [illegible] twoj wdzięcznie [illegible]
[illegible] za Boga Zbawcę, ktorey sie cie
la [illegible] dostałeś. [illegible] Bo
[illegible] możesz jedno [illegible] a [illegible]
tez [illegible] mnie pomada.
[illegible] mistrza [illegible] na [illegible]
[illegible] patrzył [illegible] gom [illegible]
[illegible] mocznie [illegible] z [illegible] ludz
[illegible] y wszytkim [illegible]
[illegible] ktorego nakoło [illegible]
znamy być za Syna [illegible] natu
ry [illegible] Bostwa [illegible]
Przetoż mnimam [illegible] Bogiem, ale
[illegible] y [illegible]
[illegible] tez [illegible] ochotha
[illegible] Boży od [illegible] bez czasu
[illegible] przyjał naszę prawdziwe [illegible]
[illegible] w ktorym znamy [illegible]
[illegible] nasz [illegible] z [illegible]
[illegible] sie [illegible]
[illegible] bliżny y przebiera [illegible]
[illegible] sie [illegible] Pana [illegible]
[illegible] Bogu [illegible] za [illegible]
[illegible]

we niedowiar[illegible] mo y żale la[illegible]
wesť nioku swemi mi godnemu dziwnie
w Sławieniu, że mi Syna y mu dał
a w tym mem błędzie mi zbył.
Będź ruszonym nie tyllko aby [illegible] rze
twoje ale y przed wszystkim
swiatem wyznawał y do nas ludzie
nam [illegible].
Tak uczynił ten Swięty, bo wiele
wielu narodów do chrześcia nawrócił
Parthom, Hirkanom, Medom, Per-
som, Brachmanom, chrześciańską
mu y [illegible] wiara która [illegible] wszy-
tkiem wielkiej pokoj poszal.
A do Indyi dalekich zabiegając
w [illegible] swiatłością Ewangel-
iey do prawego Boga przywodził
gdzie [illegible] nasi [illegible].
Europy [illegible] doczytali tych wielu
naszych wszytko samo [illegible]
[illegible], tkwiąc w Indiach [illegible]
[illegible] wiary [illegible] wszyst-
kiej, nalezli w [illegible]
wielkie [illegible]
na [illegible] S. [illegible] ziemi [illegible]
[illegible] ktory [illegible]

Secunda Clavis.

Apostolskiej wiarze nauczeni [illegible]
ktorą my [illegible] w polszcze od Swiętych [illegible]
[illegible] szczęśliwie przyjęli y bez rozerwa-
nia żadnego od onego czasu prowadzili
y od narodu do narodu podawali, słucha-
ć [illegible] ojcow naszych y [illegible]
[illegible] miedzy [illegible] [illegible]
[illegible] naszei. [illegible] wlaszcza [illegible]
[illegible] w chrzeszcie [illegible]
[illegible] y miłość nasz wedle [illegible]
[illegible] y Bog nasz wedle [illegible]
[illegible] ktore ma rowno spolne Bojezam
[illegible] S.
[illegible] ornize abysmy tym [illegible]
[illegible] miedzy [illegible]
[illegible] y jednose [illegible]
[illegible]
[illegible] Tomasz S. [illegible] polak
[illegible] iż był [illegible]
[illegible] Bogucz [illegible] [illegible]
[illegible] Syny [illegible] Boże [illegible]
[illegible] [illegible] y [illegible]
[illegible] Chrystus [illegible]
[illegible] y [illegible]
[illegible]

ten pisarz [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dzierże dwa [illegible] mowi [illegible] [illegible]
że [illegible] między nami.
A tako osobliwości a sobie sie [illegible]
[illegible] y zbawi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cało przed Zbawicielem y oboje[m] [illegible]
przed [illegible] Zbawicielowi [illegible] owczarni
cało ludzie od [illegible] Apostolskiej
odpadłszy poczuli, tako do [illegible] [illegible]
[illegible] przychodzą po mału [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] y [illegible], aż do zaprzania
sie Boga do [illegible] y [illegible]
[illegible]. Przyczyna [illegible]
błędom [illegible] odłączeniu sie od
owczarni Apostolskiej.
Gdy nam [illegible] [illegible] [illegible]
zgodni y [illegible] [illegible] [illegible]
o Panu Bogu y naucz[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Pana [illegible]
[illegible] powieści [illegible]
[illegible] Bogu y Zbawicielowi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Pan Bog wielością łaski swoiey dał nam
Apostoly y tych czo u Apostołow słuchali
a potym y innych swiętych Doctorow
pisma y swiadectwa [illegible]
[illegible] y kościoła [illegible].
One daleko blisży Chrystusa, jako tak
[illegible] y swięci słuchali mowiąc
[illegible] Pana [illegible]
[illegible] taiemnice w Ewangeliey
[illegible], a mieli my młodsi.
Po takie upornym y [illegible]
[illegible] wiary. Ja tez [illegible], jakoż [illegible]
[illegible] jako tez przyymowali y
[illegible] niedowiarstwa [illegible].

Dziwne iest Bałwochwalstwo tych [illegible]
[illegible] wyczytywać [illegible]
[illegible] Boga [illegible] gardza y [illegible]
[illegible] że byc chca pod swoią
[illegible] y miarę głowy swey [illegible]
[illegible] a oni im y [illegible]
[illegible].

[illegible] dziś nam tesz iako ludziom
[illegible] Chrystusem [illegible]
[illegible] Pan [illegible]

przyczyną się pomnimy iako ś. glo
siciey nasze Pan nie tak od nas odwodzi
aby nasz poruszenie y zgubić chciał
ale tho dobrze zasługuiem, ale sie
raczey z dobroci swey nieprzebraney
o nasz stara y sam nasz szuka y do
laski swoiey wzywa, rozumieiemy
w lepszey naszey a swego oycowskiego
serca. ten który synom niewiernym
tłumaczył ś. Thomasz niedowiarstwo
swoim, obrazil Pana y mistrza swego
wszechmocnego [illegible] słowom y po
wiedzeniem tak gęstym [illegible]
zmartwychwstanie mial [illegible]
obrazil y mile [illegible]
[illegible]
[illegible]
A obrażony Pan [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Czerpal tak zapomněl slow y obič[illegible]
[illegible] pro Abychs [illegible] y [illegible]
[illegible] y čemu twé kaystama newim
[illegible] tam opowiadal!
[illegible] tak lhkleczi slowa neni [illegible]
[illegible] wyrwe i umuziene ß Zamuka
[illegible] lithowa uzyte ß Swem doh[illegible]
[illegible] mowal, a teraz [illegible] newinnei
[illegible] nowjme o nowim ožymnami [illegible]
[illegible] a chwalie [illegible] uwyrozil.
To co [illegible] y ku [illegible]
[illegible] mu vadlawivý.
[illegible] patuzze [illegible] bližen [illegible]
[illegible] y podai mi zelie twoj [illegible]
[illegible] veloc, do Bozen ku [illegible] swojich [illegible]
[illegible] ma, predbite, anýzla, dz tak
[illegible] alijnamy.
[illegible] prošlom [illegible] vad tem [illegible]
[illegible] na zalozne y pohodl[illegible]
[illegible] twoje a [illegible]
[illegible] y [illegible] Jmena [illegible]
[illegible] predeimaní.
[illegible] podbý na [illegible]
[illegible] oby [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Boże gniew gdy gardzi[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Ciało [illegible]
[illegible] Apostoł [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gdy [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] się [illegible]
[illegible] [illegible] y [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] się.
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] do [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] y [illegible]
[illegible]

Amen 3 — [illegible] do velau j [illegible] dne
[illegible] do van, na kvojšu dlu [illegible]
po[illegible] do ary dvogí kamne [illegible]
[illegible] připlynuli do mocy j [illegible]
no, aby jsi jim ráčil dobytí [illegible]
vní j: odpuštění [illegible] plynoucí
bvat nebyli -

[illegible] tři verše, gdož te
tělem no [illegible] kam no [illegible]
v [illegible] a [illegible]
[illegible] y naollavdu.
Tento moc [illegible] y [illegible] no a to
[illegible] tam [illegible] no a tvo[illegible]
[illegible] udavovame tam bo[illegible]
no [illegible] připlynuli, aby [illegible]
[illegible] na [illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible]

[illegible] do nam [illegible]
[illegible] nevíme [illegible]
[illegible] na [illegible]
[illegible] aby nám [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]

Bo nam wiarÿ naszei powieda [illegible]
byśmy one na oko [illegible]
[illegible] dał ktory byśmy [illegible]
[illegible] przed [illegible]
moc [illegible] Boska [illegible]
czci. Ktory Bojczem
i z [illegible]
Chcę widzi [illegible]

Sermo

Pro Festo Circumcisionis Dñi
Evang: Lucæ 2 cap: Postquam consumati sunt dies octo, ut circumcideretur puer etc.

Evangelia tho, ktoroše my slyšeli etc.
... cyslowach ... ktera ... mnie ... ktore ... bardzo ... ...

Abych opowiada nam. Jako Pan ... Jezus, z panny Marii narodziony jako prawdziwy człowiek zakonowi Mojżeszowemu był poddany.
I jako ... ono ... na znak ... Jezus, tho ... prawdziwy syn Boży przyjął.

Obrzezanie tedy ktore wedle zakonu mojżeszowego przyjął ... prawdziwego człowieka. ... prawdziwego ...

Zaprawde Naiwięszy moi Zaleczna
zosprzy potrzebowali. a nie tello my, ale
y przyczowie naszi, etc.

Albo wszyscy bili (albo grzechu
rodziczow naszych pierwszych) wpadli
w barzo wielkiem y srogie niebespieczen
stwo zywotha naszi: wpadli bowiem
tak wedle dusze iako y wedle ciała
[illegible] mu wielkiem nedze, wpadsze pod
wadzony, człowiek do wszelakiego
wielkiego [illegible] wedle tego
[illegible] poddanszy beli zakonowi na ostatek
[illegible] y wedle Smierci albo czeskiej
[illegible] y wedle dusze y wedle ciała pod
[illegible] Smierci.
Z tych wszytkich niebespieczenstw
[illegible] nasz nikt inszy nie wybawił
[illegible] iedno Panem Bogiem yesto
[illegible]. Bogiem aby moczen
zbawilenie ktory mogł nas
zbawic.

Jakowe^o nam ta Ewangelia S. dnie
dnessnijsse^o oznamuge, Jmena Gezussa kr-
[illegible] prawdiwe^o Syna Bozie^o za-
mrzen od Boha Otcza porozeneho
prawdiwe^o Sina clowieczie^o podle
tiem (narozeneho) z panny Blahosla-
wene.

Ten iako sie dla nass narodil [illegible]
czyzt. Tak tez dla nass obrzezan
byti raczel. Amen Bam [illegible].
Abin dla przyczyn dwu obrzezo-
wanie belo ustanowen in Vetere testa[mento].

Prwnissa aby lid Bozy wywoleny byl
[illegible] od pohanskeho narodu rozezna-
ny byt, lid [illegible] od [illegible].

Druha przyczyna taka bela, Aby lid
[illegible] przyjemny [illegible]
[illegible].

Abin [illegible] byl rozkazal pan [illegible]
Abrahamowi iako czyst [illegible]
[illegible] 17 cap [illegible]

rze z ... od Aronowe, aby dziewiątego dnia po narodzeniu ... obrzezani było.

Ponieważ gdy się spełniło ośm dni aby było dziecię obrzezane nazwano imię jego Jezus.

Które było nazwane od Anioła pierwej niźli było urodzone w matki swej poczęciu.

Ten znak sprawiedliwości dał był Pan Bóg Abrahamowi obrzezowanie. ... aby przezeń sprawiedliwy był, ale aby sprawiedliwości, którą już był dostąpił przez wiarę, znakiem było.

Przez obrzezowanie było znakiem przymierza między Bogiem i między ... Abrahamem.

... tylko samemu Abrahamowi ... potomkom którzy ... ...

Cżo wyrozumieć możemy z tych słów

Mężczyzna ktorej często obrzezan
nie bendzie (Pan Bog mowił) z dusze
jego z ludu nie bendzie wygładzona -
Albo przyimmie że mocy onimirę
obrzezan -

Widziemy izgadnego Bog między
ludzmi synem iż za syna swego nie
nie chciał, ktory by obrzezany nie był

Ale Pan Chrystus synem Bozem prze
wodzonym był, a przetho nie potrze
bował zadnego znaku po ktorem
by go [illegible] ocznie musiał znać.

Tamen Pan Chrystus zadnem grze
chem pokazany nie był przetho nie
potrzebował obrzezowania.

Temu nie potrzeba było. Albo nie
potrzebał. przetho zeby [illegible]
dosyć uczynił grzechu dla [illegible]
za grzechy nasze [illegible]
[illegible]

stal sie na podobienstwo grzesznym
bo byl czlowiekiem prawdziwem ob
tloczony krewkoscia oprocz grzechu
gdy prawdziwem odkupicielem na
szym byl. On (powiada Chrisost.
grzechy nasze nie byl nacinko....

Bo czo bylo niepodobno zalesnemu
gho. On wypelnil.

Wszetko przyjal obrzezowanie dla
swiatu przyczyn.

Naprzod tha byla przyczyna.
Aby okazal iz byl prawdziwem po
tomkiem Abrahamowiym Gemesie...
wlokowym. y przeczo ktorego mieli bycz
blogostawieni wszyscy rodzaiowie
ziemi.

... Aby azownicze....
prawdziwe okazal. A Bog..
... nawiesze przed Satanem
... bandano... podali zakonu
... ...

Trzetia. Aby my dom[illegible] drzenie
mania o sobie ukázal, y zkussenij,
gdy by przestupen zákonu nijs nebyl.

Cztwrtha. Aby nam przijklad
pokory y poslussenstwij dal.

Patha. a nam potrzebnij, sam Galla. 4. cap.
nas od zákonu wykaupil y swobo-
nik a w slowem [illegible] wyzwolil.

Bo ratolest w Abrahamowi obrzezowa-
nij počátek wzalo.
Také [illegible] Pani Krystus dokonanij za-
wzawanij wzalo. Rom. 10.

Tu mysliji [illegible] Pan chtiel
wzdany byti aby poddane zákonowi
od zákonu swobodnij wybawil. [illegible]
[illegible] S. [illegible] do Gal. 4. cap.
[illegible] tenkráte [illegible]
[illegible] wyplnienij czasu [illegible]
[illegible] [illegible] narodijlnie
[illegible] od zákonu, aby [illegible]
[illegible] pod zákonem [illegible]

[illegible]nu opuſſobenij Synow Božých[illegible]
[illegible]ali, taky naſ pudemeſt do ſota
do dědictwa Synow Božých.

[illegible] geſſ ulyſſiſſ i zee, za naſſe Pan-
[illegible] Kalich naplnil [illegible]
naſſe buzenie, a naſſ wyjbawil
[illegible] Pane podával, a naſſ wedowal
[illegible] bolivil, a my ſu weſeliny,
[illegible] ne [illegible] gest, dna
by naſſ obdržal y očijſtil nad

[illegible]przetky dna dnyſſnieſſeho, wiele
[illegible] mamy weſelie, wſpamine[illegible]
naſſe [illegible] od zatra[illegible] který
[illegible] Pan [illegible] wodil naſſe-
[illegible], vjtězny wybawenie.
Do dna dnyſſnieſſeho ſtalo ſe.

Abych dnes Pan [illegible] naſſe [illegible]
[illegible] počal ſprawowati
[illegible] a naprzod [illegible]
[illegible] ſe.

[illegible] nas prerwała cześć [illegible]
[illegible] S. Cecylię.

[illegible] opowiada nam imie Chana
[illegible]stwowo. Gorzewany iest [illegible]
[illegible] nami [illegible]

[illegible] iest. czo nasz [illegible]
[illegible] iest czo nasz [illegible] napełni
[illegible] iest czo [illegible] [illegible]
[illegible] Jezus. Opowiada [illegible]

[illegible] wykłada [illegible]

[illegible] były [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] były [illegible]
[illegible] od [illegible]
[illegible] od [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] wszechmo [illegible]

[illegible] Chrystusowe [illegible]
dziedzictwa Chrześcijańskiego lub [illegible]
[illegible] Oczyszczeni [illegible]
[illegible] a obyczajem [illegible]
dobrem y bogobojnym myśl[illegible]

[illegible] by nam obyczajem wszy[illegible]
[illegible] naszych od złości y pon[illegible]
Uszy nasze od bł[illegible]
[illegible] od obmawiania od głup[illegible]
[illegible] - Usta nasze od [illegible]
[illegible] plugawych y [illegible]
[illegible] nie [illegible] -
[illegible] nasze od wszetecznych od
[illegible] - Nogi nasze [illegible]
[illegible] aby nie były [illegible]
[illegible] ludzi [illegible]
[illegible] swoje od [illegible]
[illegible] od złości a obyczajem
[illegible] dobrym bogobojnym y [illegible]
[illegible] Tym obyczajem
[illegible]
[illegible]

Otázka nepuſſtj [illegible] lidem Ducha a
[illegible] zkuſſena pecžet [illegible] oleg
[illegible] wſſecko miel doſkonale [illegible]
ſe° zbawenjm.

Otázka (3) kdo díl [illegible] znak Spra-
wedliwoſti tho jeſt obřezowanj
a dal nám [illegible] znak dalſſiho do
[illegible] ani [illegible] aby
[illegible] od [illegible] kteřeſſ
[illegible] tak njſt potřebj, neb kdož ſam
[illegible] Cžlowěk
[illegible] Jan: [illegible]
[illegible] od [illegible]
[illegible].

Obřezowanj bylo [illegible] kdyby
a [illegible] kteříž [illegible] obřezo-
wanj.

[illegible] nám nenj potřebj obřezo-
wanj [illegible] nemáme [illegible]
[illegible] uſprawedlňowanj [illegible]
[illegible] ani obřezowanj
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ſam ſam cztis tho obiv op-
wiadav byl poſſteczne Ku duſſewni-
[illegible] - Ktery a mnoho [illegible]
[illegible] dewecon bendeu [illegible].
Marcy albino.

Newedzeniy [illegible] cwiara pred [illegible]
lev3eſt wydel cwiary [illegible]
[illegible] Owoeze [illegible] tho neſt [illegible]
[illegible] neſt pozitecžny.

Predk [illegible] marqunz lev3eſt, mne potrze-
bnemy obvdzowanie [illegible] nevdechn[illegible]
[illegible] potrzebnemy. prze
[illegible] lev3eſt pozitecžny [illegible]

[illegible] neam tedy [illegible] mej [illegible]
[illegible] obvdzeni [illegible]
[illegible] opiſchalen [illegible] opuſcen[illegible]

[illegible] Obdezenij.
[illegible] ty ktere [illegible]
[illegible] 15 [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] wi tiem wſſe ke kterj
z narozen gmen.
Tým dal moc3 byti Synmi Boze-
mi abychom ſpaſenj lidem we
kterýž [illegible] ſpaſa.

Wyznawani gmena gehož Jezus.
[illegible] geſt gmeno Boze člowiek [illegible]
[illegible] proto, a nic od člowieka
geſt [illegible] wymyſſleno.
To gmeno geſt Boze mienowano
To geſt gmeno nad člowieka [illegible]
gmeno pod nebem nenj geſt dano
lidem w kteremžby ſme mieli byti
ſpaſenj.
Toho gmena [illegible] ktoloby [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] tiem gmena [illegible]
[illegible] bude [illegible] Boha [illegible]
[illegible] [illegible].

Tee wß ... ovo swatke apoß
tlowe, které jsu nad wßeltery
smi... . PrZed kterymi ... kßytla
... ... kßtine Zem
leni y Andelum .

... [illegible] ... ...
... ...
... . To ...
... ustawiczne bendze ...
... ... bendze
wßeczkni ... , y ... ...
... s pravach naßych L
... ...
... ...
... ... naße ... tym
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

ktere nissi ble gospawiona
a a owitki cuitem Amen.

Rozdawani Koliedy.

Jesus. Maria.

Dominica. Quinquagesima.
evang. Lucae 18 cap.

In illo tempore. Assumpsit Jesus duodecim discipulos suos secreto et ait illis

exordium.

In evangelio sacro habemus Catholica omni nostra, satis abunde nostri filijs suis ostenditur. quo studio, et diligentia. Dominus noster Jesus Christus filius Dei curam habet de salute nostra. nomine salvator in instar doctoris boni, prudentis et fidelis informat animi ... et ... religionis. ... compositum et ... .

A zase ... ... evangelium ... s. do ... ... palmi ... ... 2.

Jako ... dobrý doctor ... ...

Abowiem ktorego Chrystus swoich [illegible]
ciał [illegible] Jemu wolnie Ojcu, iże
by on [illegible] przed oczy [illegible]
[illegible] passionis [illegible]!

Jeśli [illegible] większej [illegible] wszech
[illegible] [illegible] wszystka pobudźcie [illegible]
w [illegible] [illegible] [illegible] thych
[illegible] [illegible] ciała naszego [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ktory
[illegible] dla grzechow naszych [illegible]
z [illegible] miłościwie [illegible]
[illegible] cierpiał Chrystus dla nas [illegible]
dla thego [illegible] abyśmy [illegible]
nie a bez [illegible] na thym swiecie
li. [illegible] Piotr S. [illegible]
1 Petri: 2
Christus passus est pro nobis vobis
relinquens exemplum ut sequamini
vestigia eius. 2 ad Cor. 4
Bo [illegible] będziemy [illegible]
nie z [illegible] tedy też będzie
my z [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 2 [illegible]

Gdyż tedy [illegible] odzi czas polad
[illegible] roku 1. [illegible] [illegible]
[illegible] oni prawi [illegible]
[illegible] dlitzach [illegible]
[illegible] tym pilni [illegible]
czytam [illegible] [illegible] Ewe
angelia [illegible] oni [illegible]
[illegible] [illegible]
tym więcej się oni sprzeciwiali
[illegible] [illegible] iż sobie [illegible]
[illegible] y obrada [illegible]
[illegible] przez Śmierć
[illegible] Syna [illegible]
[illegible] odprzecz nie [illegible].
[illegible]
[illegible] bela [illegible] y [illegible]
[illegible] Swiętych przodkow naszych
[illegible] u nas wszytko [illegible]
iż [illegible] było wszytko opak.
[illegible] się [illegible]
[illegible] obzarstwa
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mieli [illegible].

Recepta quidem Tabella circa quid:

Virtutes theologicae sunt tres

Fides est virtus theologicalis qua iis credit deum trinum in personis et unum in essentia

Spes est certa expectatio futurae beatitudinis

Charitas

[Ca]pella ria apportat Imaginem
Gloriose Virginis Marie
ad Clarum montem [illegible] noluerunt
Cum Virgo Maria pro suo filio
assumpta fuisset. Beatus Lucas
[illegible] conversarij plus [illegible]
familiaris [illegible] desiderantibus
Apostolorum [illegible] in historia
[illegible] posita, [illegible] ob quorun-
dam, [illegible] [illegible] [illegible] ... for-
[illegible] postulatione Christianorum
accepta quadam tabula, circa
quam [illegible] Virgo Maria solita
erat refectionem, magistrati
impressit in ea a capite
in tabella [illegible] imaginem
imaginem Bambinatum in
dextra [illegible] imaginem dilecti
filij Dei viri, [illegible]
[illegible] in [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]

habebant ex reverentia his
tpa aliqua deflorare sepe
bez in virtutibus consistentibus
veniens in ictu, completa
miraculorum multitudines que
apud eos fiebant cum quasi
[illegible] predictam tabulam
in Constantinopolim transpor
tarent, Ubi dum ubera la
rgitate miraculorum et signo
rum a deo mirabiliter [illegible]
operabatur. [illegible] clarissime
quidam princeps Ruthenorum
[illegible] nomine apud dictum Impera
torem [illegible] magna fiducia
amore dicte imaginis la
borabat ut eam. Qui nempe
nichil reputans divina
[illegible] in comparacione huius
imaginis preciosiora [illegible]
[illegible] multis impera
torem [illegible] affectum erga

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] veritate [illegible]
[illegible] [illegible] tabulam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] honorifice imposuerunt
Corona aurea in [illegible]
[illegible] ab Christo Iherusalem,
in [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] preciosos
lapides effigie propria insignita
[illegible] vero [illegible] [illegible]
[illegible] adornata quibus [illegible]
[illegible] reges [illegible] [illegible]
propria Corona mortuo
potentissimo kazimiro, polonie
Polonorum rex famosissimus
hominibus reprobis [illegible]
[illegible] / forti manu [illegible]
[illegible] quoque [illegible]
[illegible] Hungarie [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Maximilianus [illegible]
[illegible] Inclitissimus lodwicus
et hungarie rex polonorum

-exercitanni et vitu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Optimates regni polonie de consilio
[illegible] [illegible] [illegible] ludovici ad-
monebat ut reliqua quaeque castra
[illegible] [illegible] quorum
[illegible] et [illegible] ludovici re-
addiscerent, tamen collectis opibus
[illegible] suis [illegible] [illegible]
[illegible] quaeque castra poloni ob-
tinuerunt in suos thesauros per-
fectos [illegible] in suis divi-
tiis libros. Praeterea ne provincia
nobis [illegible] praesidia ignota
[illegible] [illegible] Rursus
idem Lodovicus rex, Illustrem
ducem Ladislaum Opoliensem quem
omnium terre Russie constituit
prefectum et gubernatorem [illegible]
voluit. Unde thezauros illius
provincie descendi in Bel-
ubi [illegible] [illegible] [illegible] deposita

[illegible]
[illegible] Cum [illegible]
[illegible] tabula [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ecclesiam [illegible]
in [illegible]
omnibus [illegible]
[illegible]
Dominus [illegible] papa [illegible]
[illegible] zelo
exagitata [illegible]
[illegible] defendens
in [illegible]
obsedit, ubi diu [illegible] molestiam
[illegible] laboribus [illegible] Deus [illegible]
[illegible] auxilio [illegible]
[illegible]
auxilio [illegible] gloriosissimo
[illegible]
[illegible] fragilia [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] lugubri [illegible]

[illegible] laboribus

[illegible] intercedam

ad presens [illegible] debitur [illegible] in

plerosque [illegible] accessit [illegible] et de hoc

animo meo ingenere contristari [illegible]

fecit [illegible]

[illegible] Sed [illegible]

[illegible] dispersis [illegible]

[illegible] ut si [illegible] transferri

ad claram [illegible]

custodiam [illegible]

[illegible] Pauli [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible]

[illegible]

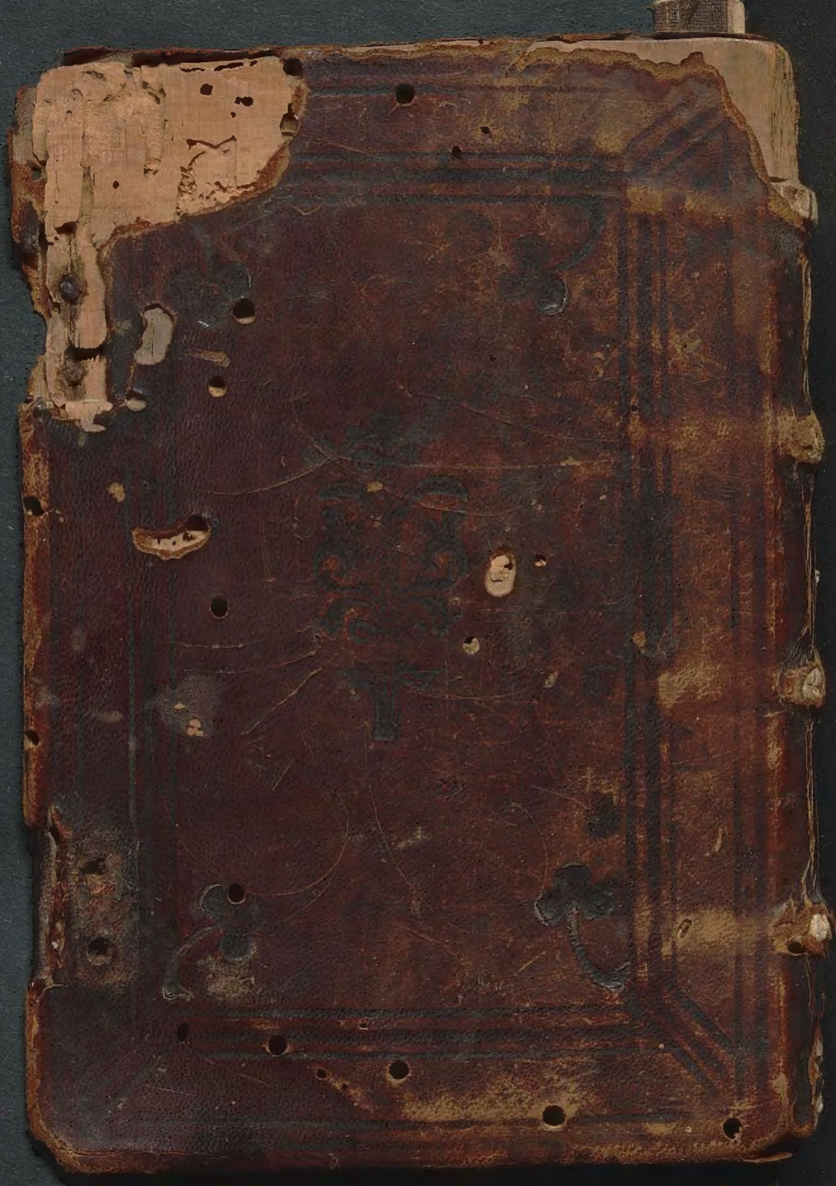
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Aue Maria

2